

...i Ítéletábra
.../5. szám

A ...i Ítéletábra a Zavaczki Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű felperes neve** (címe) felperesnek - a ... jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a ... Törvényszék 2016. április 14. napján kelt, .../21 számú ítélete ellen az alperes által 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és a felperes által .../3. szám alatt benyújtott csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Az elsőfokú ítéletnek a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 50.000 (ötvenezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára - az illetékes állami adóhatóság felhívására - 90.000 (kilencvenezer) forint feljegyzett együttes első- és másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a ... Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya ... büntető ügyszám alatt az 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 317. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés első fordulata szerint minősülő sikkasztás vétségének megalapozott gyanúja miatt folytatott nyomozást ismeretlen tettes ellen. Az eljárás során 2011. április 12. napján hallgatta ki gyanúsítottként a felperest a nyomozó hatóság. Ekkor közölték vele, hogy 1 rendbeli, a Btk. 330. §-ában ütköző és aszerint minősülő hitelsértés vétségével gyanúsítják annak okán, hogy a 2009. február 19-én a T. Zrt.-vel az ... forgalmi rendszámú személygépkocsira kötött kölcsönszerződés részleteit nem fizette, a szerződés felmondása után a gépkocsit nem szolgáltatva vissza, ehelyett azt egy harmadik személy részére adta át. Ezzel a kölcsönszerződés fedezetét egészében elvonta. A bűncselekménnyel okozott kárt 184.718 forintban jelölték meg.

Ezt követően a ... Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya a hitelsértés vétségének gyanúja helyett sikkasztás vétségének gyanúját tüntette fel a felperessel szemben folyó nyomozás hivatalos okiratain hat alkalommal. Így a 2012. január 10. napján a ... Igazgatóságához címzett tájékoztatóban, a 2011. június 1. napján a ... Megyei Jogú Város Jegyzőjéhez címzett megkeresésben, a ... Városi Ügyészség Vezetőjének a nyomozás határidejének meghosszabbítására tett előterjesztésében 2012. január 17. napján, 2012. március 13. napján, 2012. június 15. napján, valamint 2012. szeptember 18. napján.

Az eljáró ügyészség a nyomozás határidejét meghosszabbította, azonban a 2011. április 12-e után kelt határozataiban a nyomozás tárgyaként helyesen a hitelsértés vétségét jelölte meg.

A ... Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály 2012. december 3. napján megszüntette a felperes ellen hitelsértés gyanúja miatt folytatott nyomozást arra hivatkozva, hogy a cselekmény nem bűncselekmény.

A fentiekkel párhuzamosan a felperes önfeljelentése nyomán a felperessel szemben a ... Főügyészség rendelt el nyomozást 2010 decemberében, eredetileg sikkasztás bűncselekménye miatt, amely jelenleg csalás bűncselekménye miatt van folyamatban a felperes ellen a ...i Törvényszék előtt ... szám alatt. Ennek során elrendelték a felperes előzetes letartóztatását 2011. november 11-én. E büntető ügy nagy nyilvánosságot kapott.

A felperes 1996. április 18. napjától 2010. december 8. napjáig folytatott ügyvédi tevékenységet.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperes megsértette személyhez fűződő jogát, ezen belül jóhírnevét és emberi méltóságát azzal, hogy 2011. április 12. napjától nem sikkasztás, hanem hitelsértés vétségével gyanúsította őt a nyomozó hatóság, mégis hat alkalommal a hivatalos okirataiban a felperes elleni nyomozás tárgyaként sikkasztás vétségének gyanúját tüntette fel. Ezzel azt a látszatot keltette, hogy a felperes ugyanazon gazdasági bűncselekmények sorozatát követte el. Nem vagyoni kártérítésként 500.000 forint és ennek 2012. december 3. napjától számított törvényes késedelmi kamatának megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy az alperes magatartásával összefüggésben nem érte jogsérelem a felperest. A felperes által követelt összeget is eltúlzottnak tartotta.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő jogát azzal, hogy a

2012. január 10. napján ... kelt, a ... Igazgatóságához címzett, ...bű. számú megkeresésében,

a ... 2011. június 1. napján kelt, a ... Megyei Jogú Város Jegyzőjéhez címzett, ...bű.számú megkeresésében,

a ... 2012. január 17. napján kelt, a ... Városi Ügyészséghez címzett, ...bű. számú előterjesztésében,

a ... 2012. március 13. napján kelt, a ... Városi Ügyészséghez címzett, ...bű. számú előterjesztésében,

a ... 2012. június 15. napján kelt, a ... Városi Ügyészség Vezetőjéhez címzett, ...bű. számú előterjesztésében,

a ... 2012. szeptember 18. napján kelt, a ... Városi Ügyészséghez címzett, ...bű. számú előterjesztésében azt tüntette fel, hogy a felperessel szemben az 1978. évi IV. törvény 317. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés első fordulata szerint minősülő sikkasztás vétsége megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő büntető ügyben járt el, ebből az ügyből eredően foganatosítja az intézkedéseit, nyomozati cselekményeit.

Kötelezte ezért az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 200.000 forint nem vagyoni kártérítést.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A perköltségről úgy rendelkezett, hogy mindegyik fél a saját költségét maga viseli. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Állam javára, külön felhívásra 16.000 forint feljegyzett eljárási illetéket, a fennmaradó illetéket az állam viseli.

Ítéletének jogi indokolásában kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a Btk. 317. § (2) bekezdés első fordulata szerint minősülő bűncselekményt, azaz sikkasztás vétségét követi el az, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, és két évig terjedő szabadságvesztés a büntetés, ha a sikkasztást kisebb értékre követik el. Ezzel szemben a Btk. 330. §-a szerinti hitelsértés vétsége csupán egy év szabadságvesztéssel büntetendő, ha valaki a hitel fedezetét egészben vagy részben elvonja, vagy a hitelezőnek a fedezetből való kielégítését más módon megghiúsítja. Mindkettő vagyoni elleni bűncselekmény, azonban a sikkasztás vétsége súlyosabb, nagyobb tárgyi súlyú.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az 1959. évi IV. törvény (továbbiakban 1959. évi Ptk.) 78. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint az alperes megsértette a felperes jóhírnevét, mivel valótlan tényt állított róla hivatalos okirataiban. Az alperes jogsértő magatartása eredményeként a felperest indokolatlanul, szükségtelenül kedvezőtlenebb, jogilag hátrányosabb helyzetben tüntette fel a megkeresett hatóságok előtt. Ezzel azt a látszatot keltette, hogy ugyanolyan gazdasági bűncselekményeket követett el. Az azonos jellegű, újabb büntetőeljárás látszatával rontotta a felperes társadalmi megítélését a megkeresett hatóságok előtt. A jogsértés huzamos időn keresztül, 2011. június 1. napjától 2012. szeptember 18. napjáig tartott, és ezzel a felperes pszichés állapotára is kedvezőtlen hatást fejtett ki.

Ezért az 1959. évi Ptk. 84. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértés megtörténtét megállapította, és az (1) bekezdés e) pont alapján nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest, amelynek összegét mérlegeléssel a jelenlegi értékviszonyokra tekintettel határozta meg. A perköltségről a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú határozattal szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását kérte a felperes keresetének teljes elutasításával.

Előadta, hogy a felperes nem bizonyította a személyiségi jogsértést, sem a kárát, sem a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggést. Kifogásolta, hogy a felperes személyes előadását az alperes vitatása ellenére fogadta el a törvényszék. Minden bizonyítéknak ellentmond az alperes véleménye szerint, hogy az alperes cselekménye rontotta volna a felperes társadalmi megítélését, és ez a pszichés állapotára kedvezőtlen hatást fejtett volna ki.

Állította, hogy a jóhírnév megsértéséhez nem elegendő, ha elírás miatt az alperes határozataiban nem a gyanúsítás alapjául szolgáló bűncselekmény került feltüntetésre. Ehhez az is szükséges, hogy emiatt jogsérelmet szenvedjen el a felperes, vagy legalábbis jogsérelem okozására alkalmasnak kell lennie a cselekménynek. Az ügyészség azonban a megkeresés fejrészában írt elírást nem vette figyelembe, a nyomozás meghosszabbításáról a helyes bűncselekmény, a hitelsértés vétségének figyelembe vételével döntött a rendelkezésre bocsátott teljes nyomozati iratanyag alapján.

Hangsúlyozta azt is az alperes, hogy a kihallgatott tanúk - így SZ. vezető ügyész, M. ügyész, M. ... ügyintéző - vallomása szerint az előterjesztésben, illetőleg megkeresésekben feltüntetett bűncselekmény nem volt befolyással rájuk. B. tanú sem tudta azt igazolni, hogy az alperes megkeresésében írt bűncselekmény megnevezése a ... ügyintézőben negatív értékítéletet alakított volna ki. Éppen ellenkezőleg: az ügyintéző számára fel sem tűnt az összefüggés, B. tanú maga informálta az ügyintézőt a felperes távolmaradásának okáról.

Kiemelte az alperes, hogy az alperesi jogi képviselő nem ismerte el a jogsértést az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben.

Leszögezte, hogy az alperes sem hitelsértés, sem sikkasztás bűncselekményét nem állította a felperes személyével összefüggésben, a hivatalos okiratokban csupán a gyanú került feltüntetésre tévesen.

Megemlítette emellett az alperes, a felperes nem igazolta, hogy a megkeresett szervekkel rendszeres

munkakapcsolatban állt volna. A kihallgatott ... ügyintéző felperest nem is ismerte, azt sem tudta, hogy doktori címe milyen végzettséget takar.

Az alperes rámutatott arra is, hogy a sikkasztás nem attól súlyosabb bűncselekmény, hogy büntetési alakzata létezik, annál is inkább, mert a támadott okiratokban szereplő elírás nem a büntetési alakzatot jelölte meg.

Hangsúlyozta, hogy a felperessel szemben a jelen ügy alapját képező büntetőeljárással párhuzamosan - önfeljelentése alapján - egy nagyobb tárgyi súlyú gazdasági bűncselekmény miatt is folyik eljárás. E másik eljárás tette köztudomásúvá a nagy nyilvánosság előtt azt a körülményt, hogy az ügyvéd foglalkozású felperes gazdasági bűncselekményben gyanúsított. Állította, hogy a felperes hírnevén az alperes elírása nem rontott.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú határozat helybenhagyását kérte helyes indokai alapján.

A felperes egyúttal csatlakozó fellebbezést is előterjesztett, amelyben az alperest terhelő nem vagyoni kártérítés összegét 350.000 forintra kérte felemelni. Vagylagosan, amennyiben e kérelmének nem adna helyt a másodfokú bíróság, úgy a 200.000 forint nem vagyoni kártérítés, mint tőke után 2012. szeptember 18. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Előadta, hogy az alperes jogsértésének a tárgyi súlya kiemelkedő. Még ha valóban a robotzsaru program követte is el az elírást, az adatrögzítés és ellenőrzés az alperes alkalmazottainak a feladata volt. Álláspontja szerint az alperesi eljárás tudatos és szándékos jogsértést valósított meg.

Hangsúlyozta, hogy a személyhez fűződő jogok sérelme nem maradhat jogkövetkezmények nélkül. Állította, hogy a sérelmet szenvedett félben a jogsértő magatartás miatt keletkezett szubjektív hiányérzet csökkentését is szolgálania kell a nem vagyoni kártérítésnek, amely magában foglalja a jogsértés társadalmi elítélését is. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásakor figyelemmel kell lenni a személyiségi jogok azonos értéket hordozó sajátosságaira, és arra is, hogy az emberi méltóság független attól, hogy a károsult az emberi lehetőségéből mennyit valósított meg (8/1990.(IV.23.) AB határozat). Véleménye szerint e szempontokat nem vette kellően figyelembe az elsőfokú bíróság.

A fellebbezés alapos, a csatlakozó fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, helyes jogszabályokat alkalmazott, azonban azokból téves következtetést levonva hozott keresetet részben teljesítő döntést.

Az alperes nem vitásan gondatlanul járt el, amikor az eljárás tárgyát hibásan jelölte meg hivatalos okirataiban. A jelen esetben - különös tekintettel arra, hogy valóban sikkasztás vétségének megalapozott gyanúja miatt indult a büntetőeljárás - az a körülmény, hogy az eredeti sikkasztás vétségének gyanúja bűncselekményt tüntette fel az alperes önálló jogalanyisággal nem rendelkező szervezeti egysége a megkereséseiben és előterjesztéseiben, elírásnak minősül, amely nem tekinthető a felperes személyisége elleni támadásnak.

A kifogásolt hat okirat közül négy előterjesztést az alperes az ügyészséghez címzett. A kihallgatott tanúk vallomásából - **SZ.** és **M.** ügyész vallomása szerint -, továbbá az egész büntetőeljárás rendszeréből következően nem volt jelentősége annak a kérdésnek, hogy az alperes az előterjesztés fejrészeiben milyen bűncselekményt jelölt meg az ügy tárgyaként. Az ügyészség ugyanis a Be.176.§-

ában írtak alapján a teljes addigi eljárást vizsgálja. Ezért az ügyészséget nem befolyásolhatta - és nem is befolyásolta - az eljárásában és a felperes megítélésben a kifogásolt négy előterjesztés fejrészében írt bűncselekmény megnevezése. Következik ez abból a tényből is, hogy az előterjesztések nyomán hozott nyomozást meghosszabbító határozatok már a helyes, azaz a hitelsértés vétségének gyanúját tüntették fel az eljárás tárgyaként, és a hitelsértés vétsége alapján rendelkeztek a nyomozás határidejének meghosszabbításáról.

A **...-hoz**, valamint ... Megyei Jogú Város Jegyzőjének címzett megkeresések esetében lehetett volna jelentősége az alperes tévedésének. A másodfokú bíróság azonban e két tájékoztatás kapcsán sem állapított meg jogsértést. A társadalom körében ugyanis kevésbé ismert a hitelsértés és a sikkasztás vétségének pontos definíciója, azok minősítése, büntetési tétele. Sőt, a büntetőjoggal nem foglalkozó jogászok sem feltétlenül ismerik a két bűncselekmény közötti különbséget. A kívülálló, érdektelen személy számára tehát nem egyértelmű, hogy a sikkasztás vétsége súlyosabb bűncselekmény, mint a hitelsértés vétsége.

Márpedig személyiségi jogsértés - így a jó hírnévhez való jog megsértése is - kizárólag akkor valósul meg, ha az állított jogsértő magatartás objektíve alkalmas hátrányos következmény kiváltására (BH2010.294., BDT2005.1277.). A fent kifejtetek értelmében a jelen esetben ez a feltétel nem áll fenn.

A tanúvallomásokból is megállapítható, hogy a megkeresésekben írt elírás miatt a felperes hátrányosabb társadalmi megítélése nem következett be, annak kiváltására az alperes gondatlan eljárása nem is volt alkalmas. A ... ügyintéző, **M.** a felperest nem ismerte, a megkeresésre nem emlékezett. Lényegében ezt erősítette **B.** tanúvallomása is.

Az alperesnek a per tárgyává tett hat hivatalos okiratában történt elírása tehát a felperes jó hírnevét nem sértette, rá nézve hátrányos következménnyel nem járt. A felperes ezzel ellentétes szubjektív érzése és értékítélete a jelen ügy elbírálása szempontjából nem bírt relevanciával.

A felperes fellebbezési ellenkérelme kapcsán utal még arra a másodfokú bíróság, hogy a Pp. 252., 253. és 254.§-ai értelmében a másodfokú bíróság a teljes elsőfokú eljárást felülbírálat tárgyává kell tegye amelynek keretében a bizonyítékokat és nyilatkozatokat mérlegeli, azokat újraértékelheti. Ezért a fellebbezésben az elsőfokú bíróság mérlegelése is támadható - a felperes álláspontjával ellentétben.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján.

A kifejtettek szerint - a jogalap hiánya miatt - a csatlakozó fellebbezést nem találta teljesíthetőnek a másodfokú bíróság.

Figyelemmel arra, hogy a felperes ekként a teljes eljárásra nézve pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján a felperes köteles viselni a teljes első- és másodfokú perköltséget. Így viselnie kell az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint az elsőfokú eljárásban feljegyzett 36.000 forint, a fellebbezésre feljegyzett 48.000 forint és a csatlakozó fellebbezés folytán feljegyzett 6.000 forint illetéket. A felperes köteles továbbá megfizetni az alperes jogi képviselőjének a munkadíját, amelyet a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja, (3) bekezdése, valamint (5) bekezdése alapján az elsőfokú eljárásra 30.000 forint, a fellebbezésre 15.000 forint, míg a

csatlakozó fellebbezés kapcsán 5.000 forintban állapított meg a másodfokú bíróság.

P é c s , 2016. december 8.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Dr. Hrubí Adrienn s.k. bíró